

Raadsvoorstel

Onderwerp **Frisse en Duurzame Scholen 2021**
Steller/telnr. Jan Paul v.d. Berg / 06-55550122 Bijlagen 0

Classificatie Openbaar Geheim
 Vertrouwelijk
Portefeuillehouder Bloemhoff
Langetermijn agenda (LTA) LTA ja: Maand 6 Jaar
Raad LTA nee: Niet op LTA

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit:

- I. de kaders voor Frisse en Duurzame Scholen 2021 vast te stellen;
- II. voor de realisatie van de projecten een uitvoeringskrediet van € 1.785.251,-- beschikbaar te stellen;
- III. van het totale krediet van € 1.785.251,-- een bedrag van € 1.175.808,-- te dekken vanuit de SPUK rijkssubsidie, de resterende structurele lasten van deze investering van € 31.495,-- te dekken uit Programma 3, Onderwijs (onderdeel onderwijshuisvesting);
- IV. de gemeentebegroting 2021 op programmaniveau overeenkomstig te wijzigen.

Samenvatting

Om het binnenklimaat van scholen te verbeteren heeft het Rijk dit voorjaar de 1e tranche SUVIS opengesteld. In onze gemeente hebben 11 scholen hiervoor een aanvraag gedaan voor een totaal investeringsbedrag van ca € 4,7 miljoen. Tussen 2012 en 2016 is door de toenmalige gemeente Groningen het programma Fris & Duurzaam uitgevoerd, ook gericht op verbetering van het binnenklimaat. We stellen voor om voor de PO scholen waarbij het binnenklimaat nog niet voldoet aan de Fris & Duurzaam (en feitelijk ook de SUVIS) eisen, budget beschikbaar te stellen voor de resterende 70% van de kosten. Dit geldt vooral voor de scholen in de voormalige gemeente Haren omdat die niet eerder gebruik hebben kunnen maken van een regeling voor verbetering van het binnenklimaat. Voor de scholen in de voormalige gemeente Ten Boer zijn bij de versterkingsopgave via het Pluspakket reeds middelen beschikbaar gesteld voor de verbetering van het binnenklimaat-duurzaamheid. Het voortgezet onderwijs (VO) is al sinds 2005 (decentralisatie) verantwoordelijk voor het gebouwonderhoud en aanpassingen in functionaliteit. Omdat er bij de maatregelen voor een beter binnenklimaat een samenhang is met het IHP, stellen we maatwerk voor bij de scholen die in de periode 2020-2027 starten met renovatieprojecten.

B&W-besluit d.d.: 18-05-2021

Vervolg voorgesteld raadsbesluit

Aanleiding en doel

Het binnenklimaat van scholen is erg belangrijk. Leerlingen en leerkrachten brengen er een groot gedeelte van de week door in een relatief beperkte ruimte. Een gezond binnenklimaat draagt bij aan betere leerprestaties en minder gezondheidsklachten.

Dit voorjaar heeft het Rijk de Specifieke Uitkering Ventilatie in Scholen (SUVIS) opengesteld. Dit is een uitkering voor gemeenten om het binnenklimaat van bestaande schoolgebouwen te verbeteren. Het totale Rijksbudget voor deze regeling is € 98.717.000,-. Dit bedrag maakt deel uit van de € 360 miljoen die de minister eerder ter beschikking stelde. Het Rijk draagt met de SUVIS-uitkering maximaal 30% bij aan de totale kosten. Het subsidiebedrag is mede afhankelijk van de schoolgrootte.

Om in aanmerking te komen dienen SUVIS-projecten in elk geval maatregelen te omvatten die leiden tot:

- een luchtverversingscapaciteit van ten minste 6 dm³/s per persoon of een CO₂-concentratie van maximaal 1.200 PPM, in schoolgebouwen die zijn gebouwd voor 1 april 2012 of op grond van een bouwvergunning die is aangevraagd voor 1 april 2012;
- een luchtverversingscapaciteit van ten minste 8,5 dm³/s per persoon of een CO₂-concentratie van maximaal 950 PPM, in schoolgebouwen die zijn gebouwd op grond van een omgevingsvergunning voor het bouwen aangevraagd op of na 1 april 2012;
- Naast de luchtverversingseisen moet gezorgd worden voor het aanbrengen van CO₂-meters in iedere onderwijsruimte in het schoolgebouw. De CO₂-meters moeten voorzien zijn van een monitoringsysteem.
- Daarnaast moet een energieregistratie- en bewakingssysteem aanwezig zijn.

De uitkering kan ook voor andere energiebesparende maatregelen aangevraagd worden. Die maatregelen moeten dan wel het uiteindelijke energieverbruik en de CO₂-uitstoot beperken.

De bouwactiviteiten moeten starten tussen 1 oktober 2020 en 1 januari 2022. Op uiterlijk 31 december 2023 moet de bouw afgerond zijn. De minister kan uitstel verlenen tot 30 juni 2024.

De SUVIS kan alleen gebruikt worden voor dat deel van het gebouw waar de school zit. Dus niet voor de gymzaal of delen waar kinderopvang in het gebouw zit. De uitkering mag ook niet gebruikt worden voor nieuwbouw.

In de eerste tranche van SUVIS zijn door de schoolbesturen 11 aanvragen gedaan. In onderstaande tabel zijn de aanvragen weergegeven. De investeringen zijn gesplitst in ventilatie en duurzaamheid.

Locatie	Adres	Onderwijs	Investering	Ventilatie	Duurzaam
Bekenkampschool	Blekerslaan 1	PO	€ 263.625	€ 200.571	€ 63.054
Joseph-Haydinschool	Coendersweg 13	PO	€ 167.832	€ 167.832	€ 0
De Poort	Emmerwolderweg 1 Ten Boer	PO	€ 449.990	€ 113.400	€ 336.590
De Til	Kerkstraat 6 Thesinge	PO	€ 63.425	€ 63.425	€ 0
Quintusschool	Nieuwe schoolweg 6 Glimmen	PO	€ 138.053	€ 138.053	€ 0
OBS Brinkschool	Oude Brinkweg 95 Haren	PO	€ 135.411	€ 135.411	€ 0
W.A. van Lieflandschool	Paterswoldseweg 131	PO	€ 228.767	€ 228.767	€ 0
Mozaiek	Tussenziel 25 Haren	PO	€ 1.358.363	€ 425.484	€ 932.879
Augustinus College	Adm. de Ruyterlaan 37	VO	€ 1.335.000	€ 1.275.000	€ 60.000
Parcival College Gebouw B	Merwedestraat 98	VO	€ 435.600	€ 382.492	€ 53.108
Willem Lodewijk Gymnasium	Verzetsstrijderslaan 220	VO	€ 200.340	€ 123.000	€ 77.340
Totaal			€ 4.776.404	€ 3.253.433	€ 1.522.971

Figuur 1, aanvragen SUVIS

Kader

De afweging om mee te investeren middels SUVIS heeft een grote relatie met reeds vastgestelde beleidskaders. Dit zijn naast de wettelijke kaders van de onderwijswetgeving en de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs, het IHP, het Programma Fris & Duurzaam, het Pluspakket en de uitwerking van het convenant energieneutrale scholen 2035.

Wetgeving huisvesting onderwijs. (WPO, WEC en WVO) en Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs

De gemeente heeft de wettelijke zorgplicht om te voorzien in onderwijshuisvesting. De schoolbesturen zijn zowel inhoudelijk als ook financieel verantwoordelijk voor het onderhoud en functionele aanpassingen in de eerste 40 jaar.

Hiervoor ontvangen zij een vergoeding van het Rijk, de zogenaamde materiële instandhoudingsvergoeding (MI). Na deze 40 jaar, wanneer aantoonbaar blijkt dat de kwaliteit van het gebouw tekort schiet, is er een afweging mogelijk om een gebouw te renoveren dan wel daarvoor vervangend nieuw te bouwen. Deze levensduurverlenging of vervangende nieuwbouw is de verantwoordelijkheid van de gemeente. In het IHP hebben we voor deze categorie schoolgebouwen in beeld gebracht welke gemeentelijke investeringen daarvoor noodzakelijk zijn.

Integraal Huisvestingsplan onderwijs (IHP)

Goede schoolgebouwen dragen bij aan het kunnen geven van goed onderwijs en zorgen voor een prettig leer- en werkklimaat. Daarom hebben we met de schoolbesturen in het IHP beschreven hoe de gemeente en de schoolbesturen samen de kwaliteit van scholen de komende 20 jaar willen verbeteren. Voor het eerst geven we hiermee langjarig inzicht in de nodige maatregelen. Ook hebben we voor het eerst, naast de gebruikelijke technische aspecten nu ook de beleefde gebruikskwaliteit en de sociaal maatschappelijke opgaven in de wijk meegewogen voor het bepalen van de prioriteit. Met deze aanpak lopen we landelijk voorop. Met het IHP hebben gemeente en schoolbesturen houvast voor het maken van lange termijn keuzes. Het IHP brengt een investeringsopgave van € 400 miljoen. In april 2020 is het IHP door uw raad vastgesteld.

Fris & Duurzaam

In 2008 is er een landelijke regeling in het leven geroepen waarbij door de Rijksoverheid subsidie werd verleend voor het uitvoeren van een Energie- en Binnenmilieu Advies (EBA). In Groningen is in 2009 van deze regeling gebruik gemaakt voor de scholen voor (speciaal) primair onderwijs (PO). Bij alle schoolgebouwen is een EBA onderzoek gedaan. Met de beschikbare middelen bleek het echter niet mogelijk om in alle Groningse basisscholen een acceptabel binnenmilieu te realiseren. Met name de luchtkwaliteit bleek in de meeste schoolgebouwen nog niet op orde, wat vooral veroorzaakt werd door onvoldoende ventilatievoorzieningen. Met het programma Fris & Duurzaam zijn tussen 2012 t/m 2016 scholen aangepakt die opgeteld qua geraamde kosten ongeveer overeenkomen met het voor dat jaar beschikbaar gestelde budget, de zogeheten tranches. De gemeente heeft destijds de schoolbesturen gevraagd plannen te ontwikkelen binnen het geraamde bedrag. De schoolbesturen waren vervolgens zelf verantwoordelijk voor ontwerp, aanbesteding en realisatie. De gemeente trad op als financier. In totaal is bijna € 8,5 miljoen geïnvesteerd in de PO scholen in Groningen. Het voortgezet onderwijs (VO) is voor het programma Fris & Duurzaam uitgesloten omdat de VO scholen al sinds 2005 zelf verantwoordelijk waren voor het gebouwonderhoud en functionaliteit.

Pluspakket

Voor de versterking van de scholen in de voormalige gemeente Ten Boer heeft de raad van Ten Boer destijds het Scholenprogramma vastgesteld. Hierin is geregeld welke scholen worden versterkt of (vervangende) nieuwbouw krijgen. De versterking wordt uitgevoerd door de Nationaal Coördinator Groningen. Voor de verduurzaming zijn middelen beschikbaar gesteld vanuit het door het Rijk toegekende Pluspakket. Dit geldt voor CBS de Til, GBS de Poort en OBS Garmerwolde, die versterkt worden. De Huifkar en de Fontein hebben al nieuwbouw gekregen in het KC Ten Boer. Voor de scholen in Woltersum en Ten Post wordt nu vervangende nieuwbouw onderzocht in het kader van de dorpsvernieuwing. Het Pluspakket is er, naast de bouwkundige versterking, extra geld beschikbaar voor binnenklimaat en verduurzaming van de scholen. In december 2020 heeft uw raad de verdeling van de middelen van dit Pluspakket vastgesteld. Onlangs ontving u een voorstel om ook aanvullende middelen beschikbaar te stellen als compensatie voor de gestegen bouwkosten.

Verduurzaming

Met het ondertekenen in 2017 van het covenant energieneutrale scholen hebben de schoolbesturen en de gemeente verklaart zich in te zetten voor het energieneutraal maken van alle schoolgebouwen in de gemeente Groningen vóór 2035. Momenteel is een werkgroep bezig om voor alle scholen:

1. in beeld te brengen wat de wettelijke verplicht te nemen maatregelen volgens de erkende maatregelenlijst voor energiebesparing voor de onderwijsinstellingen zijn;
2. een analyse te maken van potentiële energiebesparende maatregelen, die zichzelf terugverdienen, beschouwd in relatie tot de ten minste verwachte instandhoudingsduur van het pand en afgezet tegen de investering van vervangende nieuwbouw;
3. de benodigde maatregelen te inventariseren om aardgasloos en CO2 neutraal te zijn en hiervan de impact duiden om dit te realiseren in 2035 of 2050.

Verwacht wordt dat de werkgroep begin/ medio 2022 de resultaten zal opleveren.

Argumenten en afwegingen

Met de regelingen: Fris & Duurzaam en het Pluspakket zijn er eerder al middelen beschikbaar gesteld om het binnenklimaat van de PO scholen in de voormalige gemeenten Groningen en Ten Boer te verbeteren. De PO scholen in de voormalige gemeente Haren hebben geen gebruik kunnen maken van een regeling.

SUVIS biedt de kans om de kwaliteit van het binnenklimaat van de PO scholen in de voormalige gemeente Haren ook te verbeteren. Daarnaast biedt het de kans om de scholen die destijds niet hebben meegedaan aan Fris & Duurzaam alsnog aan te pakken. Het Rijk dekt met SUVIS maximaal 30% van de kosten. Om voor alle PO scholen een goed binnenklimaat te bewerkstelligen stellen we voor dat de gemeente middelen beschikbaar stelt om de resterende 70% te bekostigen.

De VO scholen zijn al sinds 2005 verantwoordelijk voor hun eigen gebouwonderhoud en functionaliteit. Daarom was de regeling Fris & Duurzaam ook niet van toepassing op het VO.

In opdracht van het Breed Besturen Overleg onderzoekt een werkgroep momenteel op welke wijze de duurzaamheidsopgave binnen de onderwijsgebouwen kan worden gerealiseerd. SUVIS biedt een kans om (kleine) investeringen in duurzaamheid te laten subsidiëren, zodat de besparing op energielasten kan worden gecombineerd met SUVIS. De wijze waarop de totale duurzaamheidsambitie kan worden gerealiseerd zal als separaat onderwerp terugkomen.

IHP Maatwerk

Voorgesteld wordt om voor de scholen die zich hebben aangemeld en die in de eerste en de tweede tranche van het IHP (start project 2021-2027) zijn opgenomen, maatwerk te organiseren. Het gaat om:

- Het Mozaiek in Haren: Deze heeft twee beschikkingen ontvangen op grond van afspraken met de voormalige gemeente Haren om de levensduur van de school substantieel te verlengen. Daarnaast dient het Mozaiek uitgebreid te worden vanwege leerlingengroei door de realisatie van de nieuwbouwwijk Haren Noord. De afweging op welke wijze de gemaakte afspraken kunnen worden gerealiseerd dient op projectniveau te worden gemaakt. Het project is dit jaar gestart. Besluitvorming wordt integraal aan uw raad voorgelegd.
- Het Augustinus College en het Parcival zijn beiden in de tweede tranche van het IHP opgenomen. De verantwoordelijkheid voor investeringen op grond van SUVIS ligt bij het schoolbestuur. Tegelijkertijd heeft de gemeente een verantwoordelijkheid voor investeringen als het gaat om renovatie of sloop-nieuwbouw conform het IHP. Als het schoolbestuur een investering pleegt die bij de businesscase voor het IHP een besparing oplevert bij de gemeentelijke IHP investering, dan kan de gemeente de besparing aan het schoolbestuur achteraf vergoeden. Ook dit wordt dan onderdeel van integrale besluitvorming per project.
- Scholen die in de 3^e t/m 5^e tranche van het IHP zijn opgenomen komen niet in aanmerking voor maatwerk. Investeringen in ventilatiesystemen zullen tegen die tijd (grotendeels) afgeschreven zijn en via het IHP weer onderdeel worden van een vervangingsinvestering. Hiervan is sprake bij het Willem Lodewijk Gymnasium die in de laatste tranche van het IHP is opgenomen (2036-2039).

Maatschappelijk draagvlak en participatie

Voor de totstandkoming van het IHP is in nauwe samenwerking met de schoolbesturen een zorgvuldig proces doorlopen. Doel is om binnen de kaders van het IHP en de wettelijke verantwoordelijkheden te investeren in goede scholen. Door als gemeente nu mee te investeren in de aanpak op de PO scholen die niet hebben kunnen meedoen aan Fris & Duurzaam dan wel het Pluspakket, realiseren we een gelijk speelveld. Door de maatwerk aanpak voor de scholen die in de eerste twee tranches van het IHP staan willen we inzetten op maatschappelijk verantwoorde investeringen.

Financiële consequenties

Locatie	Adres	Onderwijs	Investering Ventilatie	SUVIS	Gemeente	Dekking		
						Pluspakket	Maatwerk	School
OBS Brinkschool	Oude Brinkweg 95 Haren	PO	€ 135.411	€ 40.623	€ 94.787			
Quintusschool	Nieuwe schoolweg 6 Glimmen	PO	€ 138.053	€ 41.416	€ 96.637			
Joseph-Haydnschool	Coendersweg 13 Groningen	PO	€ 167.832	€ 50.349	€ 117.482			
Bekenkampschool	Blekerslaan 1 Groningen	PO	€ 200.571	€ 60.171	€ 140.399			
W.A. van Lieflandschool	Paterswoldseweg 131 Groningen	PO	€ 228.767	€ 68.630	€ 160.137			
De Poort	Emmerwolderweg 1 Ten Boer	PO	€ 113.400	€ 34.020		€ 79.380		
De Til	Kerkstraat 6 Thesinge	PO	€ 63.425	€ 19.027		€ 44.397		
Mozaiëk	Tussenzijl 25 Haren	PO	€ 425.484	€ 127.645			€ 297.839	
Augustinus College	Adm. de Ruyterlaan 37 Groningen	VO	€ 1.275.000	€ 382.500			€ 892.500	
Parcival College Gebouw B	Merwedestraat 98 Groningen	VO	€ 382.492	€ 114.748			€ 267.744	
Willem Lodewijk Gymnasium	Verzetsstrijderslaan 220 Groningen	VO	€ 123.000	€ 36.900				€ 86.100
Totaal			€ 3.253.433	€ 976.030	€ 609.443	€ 123.777	€ 1.458.083	€ 86.100

Figuur 2, financiële dekking

De aanvragen voor ventilatie SUVIS 1^e tranche gaan uit van een investering van totaal € 3,2 miljoen. Dekking via SUVIS is € 976.030,-. De gemeente dekt voor de PO scholen € 609.443,-. Voor de scholen in Ten Boer is het Pluspakket al eerder beschikbaar gesteld. Via projectgebonden maatwerk zullen drie scholen worden onderzocht en via separate besluitvorming aan uw raad worden voorgelegd. Het Willem Lodewijk Gymnasium komt niet in aanmerking voor maatwerk omdat deze school pas in de laatste tranche van het IHP is opgenomen.

Begrotingswijziging

Begrotingswijziging Investerings 2021 Frisse Scholen 2021

Betrokken directie(s)	Vastgoedbedrijf
Titel Raads- / Collegevoorstel	Frisse Scholen 2021
Besluitvorming (or gaan + datum)	Raad
Incidenteel / Structureel	I
Looptijd	2021-2022
Soort wijziging	Investering

Financiële begrotingswijziging

Bedragen x 1.000 euro

Programma	Deelprogramma	Directie	I/S	Lasten	Baten	Saldo te
						activeren
03. Onderwijs	03.1 Onderwijskansen	Vastgoedbedrijf	I	1.786	1.176	610
TOTALEN BEGROTINGSWIJZIGING				1.786	1.176	610

Figuur 3, begrotingswijziging

Overige consequenties

Niet van toepassing.

Vervolg

In totaal heeft de minister € 360 miljoen beschikbaar gesteld waarbij afgerond € 100 miljoen beschikbaar is gesteld in de 1^e tranche. Het is nog niet bekend wanneer en onder welke voorwaarde de 2^e tranche wordt opengesteld. We zien kansen bij de volgende PO scholen en IHP projecten:

- Bisschop Bekkersschool in Paddepoel,
- De Kleine Wereld in de Oosterparkwijk/ Korrewegwijk,
- CBS de Borg in Haren,
- Peter Petersenschool in Haren,
- Het Maartenscollege-GSV in Haren,
- de Nassauschool in de Oranjestraat,
- de St Franciscusschool in de Korrewegwijk,
- de Brederoschool, locatie van Ketwich Verschuurlaan in de Wijert,
- locatie Hora Siccamingel in de Wijert,
- de Haydnschool locatie Sweelincklaan
- en het Kompas in Lewenborg.

Een aantal VO scholen heeft ook aangegeven een aanvraag te overwegen voor de volgende tranche van SUVIS. Zodra er meer duidelijkheid is over de voorwaarden van de volgende SUVIS tranche en de gevolgen voor investeringen, zullen wij u daar nader over informeren.

Lange Termijn Agenda

Juni 2021.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Dit raadsvoorstel is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.